

plan: Verkennend natuurwaardenonderzoek voor:

Locatie Julianalaan 15, Maasniel

opdrachtgever: Gemeente Roermond

datum: 25 november 2014

projectnummer: RO-305.000

bureau **VERBEEK**
landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp

Locatie Julianalaan 15, Maasniel

verkennend natuurwaardenonderzoek

projectnummer: RO-305.000

bureau VERBEEK

landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp

lid van Netwerk Groene Bureaus

ir. M.A. Blaas
landschapsarchitect bnt
adviseur ecologie

drs. G.M.T. Peeters
bioloog

gulpen, 25 november 2014

aangepast op onderdeel voorgenomen ingreep: 11-11-2015

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding en doelstelling	4
1.2 Opzet van de rapportage	5
1.3 Beschrijving van de voorgenomen ingreep	5
1.4 Beschrijving van het onderzoeksgebied	6
2 Flora- en faunawet	8
2.1 Algemeen	8
2.2 Verbodsbepalingen	8
2.3 Beschermd soorten	9
2.4 Ontheffing van de Flora- en faunawet	10
3 Methode	13
4 Natuurwaarden	14
4.1 Flora	14
4.2 Fauna	14
4.3 Conclusies op basis van veld- en literatuuronderzoek	17
5 Globale effectbeoordeling i.r.t. de Flora- en faunawet	18
5.1 Zoogdieren - vleermuizen	18
5.2 Vogels	18
5.3 Eindconclusie en vervolgtraject in relatie tot de Flora- en faunawet	19
Literatuurlijst	21
Bijlage 1: Lijst van bij het veldbezoek aangetroffen soorten	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding

In verband met de voorgenomen realisatie van 12 koopappartementen in combinatie met een kantoorfunctie op de bedrijfslocatie aan de Julianalaan 15 te Maasniel is de noodzaak ontstaan om een toetsing uit te voeren ten aanzien van de vigerende natuurwetgeving. Plan ROS heeft opdracht verstrekt aan bureau Verbeek om een verkennd natuurwaardenonderzoek uit te voeren. In figuur 1 is de ligging van het onderzoeksgebied weergegeven.

Figuur 1: Ligging onderzoeksgebied binnen de bebouwde kom van Maasniel.

Doelstelling

Voorliggend onderzoeksrapport heeft tot doel invulling te geven aan de vanuit de Flora- en faunawet gestelde verplichting onderzoek te verrichten naar de mogelijke effecten van de voorgestane ingreep op beschermde natuurwaarden. Op basis van een globale effectbeoordeling wordt nagegaan in hoeverre de Flora- en faunawet de voorgenomen ingreep in de weg staat. Tevens worden algemene aanbevelingen gedaan voor de uitvoering van de werkzaamheden conform de Flora- en faunawet.

Het onderzoek geeft inzicht in de volgende zaken:

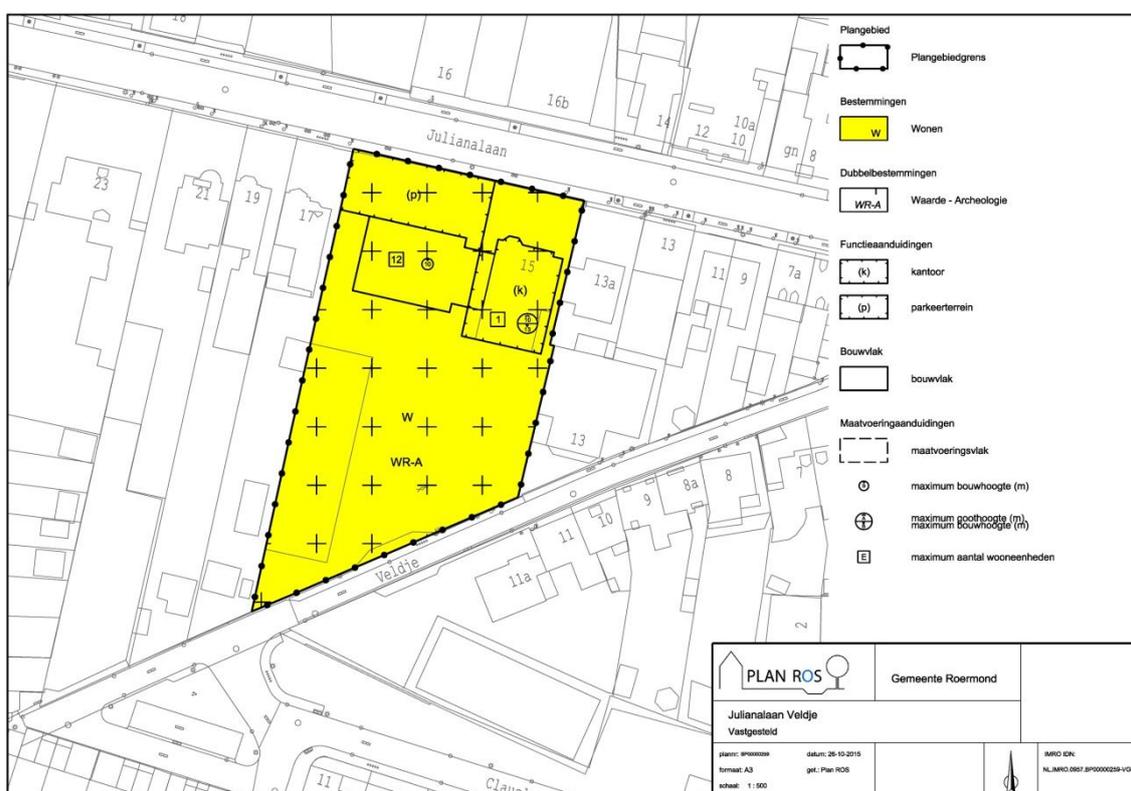
- Het voorkomen van beschermde flora en fauna binnen of in de (directe) omgeving van het onderzoeksgebied.
- Als gevolg van de voorgenomen ingreep te verwachten negatieve effecten op eventueel aangetroffen beschermde flora en fauna.
- Eventueel noodzakelijke maatregelen, vervolgstappen of vervolgonderzoek.

1.2 Opzet van de rapportage

In de navolgende paragrafen wordt allereerst ingegaan op de voorgenomen ingreep en op de huidige verschijningsvorm van het onderzoeksgebied. Hoofdstuk 2 “Flora- en faunawet” behandelt de diverse relevante delen van deze wet. Hoofdstuk 3 “Methode” beschrijft de ten behoeve van dit onderzoek aangewende onderzoeksmethodiek. In hoofdstuk 4 “Natuurwaarden” worden de bevindingen uit de diverse onderzoeken weergegeven. Hoofdstuk 5 “Globale effectbeoordeling i.r.t. de Flora- en faunawet” beschrijft de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op de (mogelijk) in het onderzoeksgebied aanwezige beschermde natuurwaarden en beschrijft de hieruit voortvloeiende consequenties. Daarnaast worden aanbevelingen gedaan voor de uitvoer van de werkzaamheden conform de Flora- en faunawet.

1.3 Beschrijving van de voorgenomen ingreep

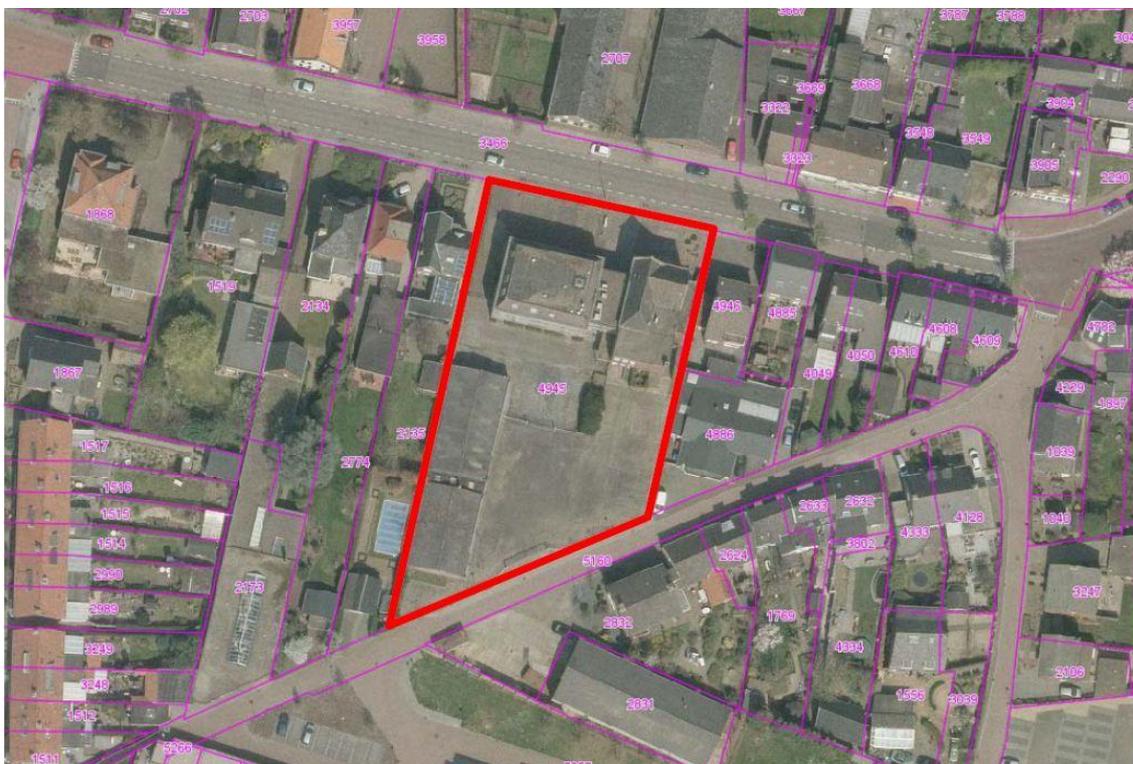
Op het terrein van Julianalaan 15 vindt een aantal ontwikkelingen plaats. In het linkerdeel van het voormalige kantoorpand (links in figuur 2) wordt een twaalfstal koopappartementen gerealiseerd. De monumentale kantoorvilla rechts blijft staan en behoudt de kantoorfunctie. Het achterterrein blijft ongewijzigd.

Figuur 2: Verbeelding bestemmingsplan voor terrein Julianalaan 15.

1.4 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen aan de Julianalaan 15, binnen de bebouwde kom van Maasniel in de gemeente Roermond. De ligging van het onderzoeksgebied is weergegeven op de luchtfoto in figuur 3. Het onderzoeksgebied heeft een oppervlakte van circa 0,3 ha.

Figuur 3: Begrenzing van het onderzoeksgebied (bron: GIS viewer Limburg).

De RD-coördinaten van het zwaartepunt van het onderzoeksgebied zijn $X = 198,540$ en $Y = 356,820$. Het onderzoeksgebied ligt daarmee in het noordelijk deel van kilometerhok 198-356.

Het onderzoeksgebied bestaat vrijwel geheel uit bebouwing en verhard oppervlak. Daarnaast zijn in het gebied enkele kleinschalige groenvoorzieningen aanwezig. De bebouwing in het plangebied bestaat uit een eigentijds kantoorgebouw en een tot kantoorpand verbouwd herenhuis uit de jaren vijftig van de vorige eeuw (zie figuur 4 en 5). De maximale hoogte van deze bebouwing bedraagt ongeveer tien meter. Op het geheel verharde achterterrein staan twee gekoppelde loodsen met een maximale hoogte van circa vijf meter (zie figuur 7). De groenvoorzieningen in het plangebied bestaan uit enkele kleine met struiken beplante perken (zie figuur 6). Bomen zijn het in het plangebied niet aanwezig.

Figuur 4: Het onderzoeksgebied, vanaf de Julianalaan in zuidwestelijke richting gezien.

Figuur 5: Het eigentijds kantoorgebouw, vanaf de Julianalaan in zuidelijke richting gezien.

Figuur 6: De achterzijde van het kantoorgebouw, vanaf het achterterrein in noordelijke richting gezien.

Figuur 7: Impressie van de loodsen op het verharde achterterrein.

2 Flora- en faunawet

2.1 Algemeen

Op 1 januari 2002 is in Nederland de Flora- en Faunawet in werking getreden. In de Flora- en faunawet zijn de bepalingen t.a.v. soortenbescherming uit de Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd, zodat invulling wordt gegeven aan de Europese wet en regelgeving op dit gebied.

De doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild voorkomende plant- en diersoorten. Hierbij geldt het zogenaamde “nee-tenzij” principe. Het "nee-tenzij" principe houdt in dat handelingen waarbij een schadelijk effect op volgens de wet beschermde soorten optreedt in principe verboden zijn, maar dat hier onder voorwaarden van afgeweken kan worden.

De Flora- en faunawet erkent de intrinsieke waarde van plant- en diersoorten, ook van soorten die niet van direct nut zijn voor de mens. Hiertoe is in de wet een algemene zorgplicht opgenomen (artikel 2, lid 1). Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield, verstoord of gedood mogen worden, en dat handelingen waarvan men weet of waarvan men redelijkerwijs kan vermoeden dat deze een schadelijk effect hebben op planten of dieren in beginsel niet uitgevoerd mogen worden. Indien dergelijke handelingen toch moeten plaatsvinden, dient men maatregelen te nemen die erop zien dat de negatieve effecten van deze handelingen zo veel mogelijk worden beperkt. De algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten, dus ook voor soorten die geen expliciete bescherming genieten binnen de Flora- en faunawet.

2.2 Verbodsbepalingen

Binnen hoofdstuk III van de Flora- en faunawet zijn een aantal verbodsbepalingen opgenomen die zien op het voorkomen van verstoring en/of beschadiging van in het wild levende plant- en diersoorten. De in het kader van de voorgenomen ingreep meest relevante verbodsbepalingen staan hieronder genoemd, het betreft de artikelen 8 t/m 12 van de wet.

- **Artikel 8:** Het is verboden (beschermde) planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- **Artikel 9:** Het is verboden (beschermde) dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- **Artikel 10:** Het is verboden (beschermde) dieren opzettelijk te verontrusten.
- **Artikel 11:** Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van (beschermde) dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- **Artikel 12:** Het is verboden eieren van (beschermde) dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

2.3 Beschermden soorten

Ongeveer 500 in Nederland voorkomende plant- en diersoorten vallen onder de bescherming van de Flora- en faunawet.

Onder de Flora- en faunawet zijn als beschermden soort aangewezen (Ministerie van LNV, 2010):

- een aantal inheemse plantensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende zoogdiersoorten (m.u.v. de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis);
- alle van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende amfibieën- en reptielensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende vissoorten (met uitzondering van de soorten als genoemd in de Visserijwet 1963);
- een aantal overige inheemse diersoorten;
- een aantal uitheemse dier- en plantensoorten.

Overige dier- en plantensoorten (zowel inheems als uitheems) zijn alleen beschermd indien zij bij Algemene Maatregel van Bestuur of Ministeriële regeling als beschermden soort zijn aangewezen. Ten aanzien van beschermden soorten kent de Flora- en Faunawet drie beschermingsregimes:

Algemene soorten (categorie 1 soorten);

Beschermden soorten (categorie 2 soorten);

Streng beschermden soorten (categorie 3 soorten).

Categorie 1: Algemene soorten

Onder “algemene soorten” worden de soorten verstaan zoals genoemd in tabel 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Het betreft soorten die in Nederland zodanig algemeen voorkomen dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. De soorten in tabel 1 vallen onder het lichtste beschermingsregime.

Categorie 2: Beschermden soorten

Onder “beschermden soorten” worden de soorten verstaan zoals genoemd in tabel 2 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze soorten kennen een strenger beschermingsregime dan de soorten uit tabel 1.

Categorie 3: Streng beschermden soorten

Onder “streng beschermden soorten” worden de soorten verstaan zoals genoemd in bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet, alsmede de soorten zoals genoemd in bijlage IV van de Habitatrictlijn (tezamen genoemd in tabel 3 van AMvB artikel 75). Het betreft soorten die in Nederland en/of Europa (zeer) zeldzaam zijn of waarvan de gunstige staat van instandhouding onder druk staat. Op deze soorten is het strengste beschermingsregime van toepassing.

Vogels

Alle vogelsoorten zijn beschermd binnen de Flora- en faunawet. Vogelsoorten worden echter niet specifiek genoemd in de tabellen 1 t/m 3 van AMvB artikel 75. Tijdens het broedseizoen vallen alle vogelsoorten onder het strengste beschermingsregime. Werkzaamheden waarbij verstoring, verontrusting of beschadiging van broedende vogels, de nestlocatie of het broedsel optreedt zijn dan verboden. Voor een aantal vogelsoorten geldt bovendien dat de nestlocatie ook buiten het broedseizoen bescherming geniet. Vanwege voornoemde redenen worden vogels in het natuurwaardenonderzoek geschaard onder categorie 3: streng beschermden soorten.

De bescherming van vogels wordt nader toegelicht in de brochure “aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet” (Dienst Regelingen, 2009). Hierin wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën. Voor nestlocaties van vogelsoorten die vallen onder de categorieën 1 t/m 4 gelden de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet gedurende het gehele jaar. Voor nestlocaties van vogelsoorten die vallen onder de vijfde categorie gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 uitsluitend gedurende het broedseizoen, tenzij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden anders vereisen. Inventarisatie van nestlocaties van vogelsoorten in de vijfde categorie is dat geval ook noodzakelijk.

Voor vogelsoorten die niet vallen in de categorieën 1 t/m 5 gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 uitsluitend gedurende het broedseizoen. Een vaste periode voor het broedseizoen is niet bepaald binnen de Flora- en faunawet (als richtlijn geldt de periode 15 maart tot 15 juli). Van belang is of er een broedgeval aanwezig is.

2.4 Ontheffing van de Flora- en faunawet

Indien tijdens de voorgenomen werkzaamheden een overtreding van de verbodsbepalingen, zoals genoemd in hoofdstuk 3 van de Flora- en faunawet, niet kan worden voorkomen is een ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. In sommige gevallen geldt hiervoor echter een vrijstelling.

De noodzaak voor een ontheffingsaanvraag is afhankelijk van het beschermingsregime van de desbetreffende soort, alsmede de aard van de werkzaamheden.

Categorie 1: Algemene soorten

Voor “algemene soorten” geldt vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet indien sprake is van werkzaamheden die te kwalificeren zijn als “bestendig beheer of onderhoud”, “bestendig gebruik” of werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. Voor overige werkzaamheden dient een ontheffing te worden aangevraagd, deze ontheffingsaanvraag wordt onderworpen aan een zogenaamde “lichte toets”. Bij een lichte toets wordt gekeken of de werkzaamheden geen afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort.

Categorie 2: Beschermden soorten

Voor “beschermden soorten” geldt vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet indien sprake is van werkzaamheden die te kwalificeren zijn als “bestendig beheer of onderhoud”, “bestendig gebruik” of werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Hierbij geldt als voorwaarde dat de werkzaamheden worden uitgevoerd volgens een door de minister van economische zaken goedgekeurde gedragscode.

Voor overige werkzaamheden, of wanneer er geen goedgekeurde gedragscode beschikbaar is, dient een ontheffing te worden aangevraagd. Deze ontheffingsaanvraag wordt onderworpen aan een lichte toets (zie “algemene soorten”).

Categorie 3: Streng beschermden soorten

Voor “streng beschermden soorten” geldt vrijstelling voor de artikelen 8, 9, 11 en 12 van de Flora- en faunawet indien sprake is van werkzaamheden die te kwalificeren zijn als “bestendig beheer of onderhoud” in de landbouw, bosbouw of in het kader van natuurbeheer. Ook geldt vrijstelling voor werkzaamheden die te kwalificeren zijn als “bestendig gebruik”. Voor overige werkzaamheden, waaronder werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling, is geen vrijstelling mogelijk, hiervoor dient een ontheffing te worden aangevraagd.

*** Soorten uit bijlage 1 van AMvB artikel 75**

Een ontheffingsaanvraag voor streng beschermde soorten zoals genoemd in bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt onderworpen aan een zogenaamde “uitgebreide toets”. De uitgebreide toets omvat drie criteria waaraan moet worden voldaan:

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- 2) er is geen goed alternatief voor de geplande ontwikkeling;
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde wettelijke belangen:
 - Onderzoek en onderwijs;
 - Repopulatie en herintroductie;
 - Bescherming van flora en fauna;
 - Veiligheid van het luchtverkeer;
 - Volksgezondheid of openbare veiligheid;
 - Dwingende redenen van openbaar belang;
 - Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom;
 - Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
 - Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
 - Bestendig gebruik;
 - Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.
- 4) Indien sprake is van werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling dan geldt nog een vierde criterium: De werkzaamheden worden op een zodanige manier uitgevoerd dat sprake is van “zorgvuldig handelen”.

*** Soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn en vogels**

Voor streng beschermde soorten zoals genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn kan uitsluitend ontheffing worden verkregen voor de belangen die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor vogels kan alleen ontheffing worden verkregen voor belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.

Het voorgaande houdt in dat in principe geen ontheffing wordt verleend voor werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling waarbij voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van soorten zoals genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en vogels worden beschadigd of vernield (de term voortplantings- of "vaste rust of verblijfplaats" wordt in dit kader ruimer opgevat dan enkel de locatie van het nest, maar heeft betrekking op het totale leefgebied/territorium). Indien de verwachting bestaat dat tijdens een project voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dergelijke (vogel) soorten worden beschadigd of vernield dienen maatregelen te worden genomen die ervoor zorgen dat de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaats in stand blijft. Bijvoorbeeld door het aanbieden van alternatieve nestlocaties binnen het leefgebied/territorium. Indien dit op goede wijze plaatsvindt dan is geen sprake van

beschadiging of vernietiging van een voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats, maar enkel nog van verstoring. In dat geval kan een ontheffing worden verkregen voor alle belangen zoals genoemd in de Flora- en faunawet (inclusief ruimtelijke ontwikkeling).

3 Methode

Op 20 november 2014 is een veldbezoek gebracht aan het plangebied en de directe omgeving. Alle tijdens dit veldbezoek in het onderzoeksgebied aangetroffen wilde planten en diersoorten zijn genoteerd. Er is bijzondere aandacht besteed aan de mogelijke aanwezigheid van wettelijk strenger beschermde soorten (Flora- en faunawet categorie 2 en 3) en de geschiktheid van het terrein voor deze soorten.

Aan de hand van verspreidingsatlassen en van via internet toegankelijke verspreidingsgegevens van flora en fauna is nagegaan welke strenger beschermde planten- en diersoorten voorkomen in de omgeving van de onderzoekslocatie. Daarnaast is een zogenaamde *beknopte gegevensaanvraag* bij het Natuurloket gedaan voor het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in literatuurlijst. De aldus verkregen informatie is merendeels slechts beschikbaar op kilometerhok niveau of op uurhok niveau, terwijl een deel van deze verspreidingsgegevens daarnaast minder actueel is. Op basis van in het onderzoeksgebied aanwezige terreinkenmerken en de ecologie van de soorten is een inschatting gemaakt van de mogelijkheid dat strenger beschermde planten en diersoorten momenteel duurzaam in het onderzoeksgebied voorkomen.

4 Natuurwaarden

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden in het onderzoeksgebied zijn waarnemingen van 9 soortgroepen beschikbaar. Deze soortgroepen zijn vaatplanten, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelde dieren. In de teksten wordt conform de Flora- en faunawet onderscheid gemaakt tussen niet beschermde soorten, algemene soorten (categorie 1), beschermde soorten (categorie 2) en streng beschermde soorten (categorie 3). Overzichten van de tijdens het veldbezoek aangetroffen soorten van deze soortgroepen zijn als bijlage 1 in dit rapport opgenomen.

4.1 Flora

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied 29 soorten hogere planten aangetroffen. Een overzicht van alle waargenomen plantensoorten is in bijlage 1 van deze rapportage opgenomen. Tuinplanten en aangeplante soorten zijn niet geregistreerd, maar bij twijfel over de oorsprong van een soort is ze wel genoteerd. Alle aangetroffen soorten komen in Nederland en Limburg algemeen tot zeer algemeen voor en zijn niet in hun voorkomen bedreigd. Krachtens de Flora- en faunawet wettelijk beschermde plantensoorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen.

Bij de provinciale vegetatiekartering in 2011 is het onderzoeksgebied niet onderzocht. Elders in het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen is dat jaar één strenger beschermde plantensoort aangetroffen, namelijk Daslook (categorie 2: beschermde soort). Het Natuurloket noemt voor het betreffende kilometerhok drie strenger beschermde plantensoorten. Welke soorten dit betreft is niet bekend.

Daslook is gezien het ontbreken van geschikte groeiplaatsen zeker niet in het onderzoeksgebied te verwachten. Bijzondere muurvegetaties zijn in het onderzoeksgebied niet aanwezig. De aanwezigheid van andere strenger beschermde plantensoorten kan op basis van de beschikbare verspreidingsgegevens en van hun ecologie eveneens uitgesloten worden geacht.

4.2 Fauna

4.2.1 Zoogdieren

Vleermuizen

Volgens gegevens in *Zoogdieren van Limburg* (Huizenga *et al.*, 2010) zijn in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 1994–2007 negen vleermuissoorten (alle categorie 3: streng beschermde soorten) waargenomen: Gewone baardvleermuis, Watervleermuis, Ingekorven vleermuis, Meervleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis. Bij het Natuurloket zijn voor het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen voor de periode 2004–2014 waarnemingen van twee of drie vleermuissoorten bekend. Het is niet zeker welke soorten dit betreft, maar het is aannemelijk dat het in elk geval om Gewone dwergvleermuis en Gewone grootoorvleermuis gaat. Van de eerstgenoemde zijn meerdere recente waarnemingen van verschillende locaties in het betreffende kilometerhok beschikbaar, terwijl van laatstgenoemde soort een waarneming uit 2002 bekend is uit de omgeving van de kerk van Maasniel (bron: www.waarneming.nl).

Informatie over de aanwezigheid en het terreingebruik van vleermuizen in het onderzoeksgebied is niet beschikbaar. Door de aanwezige bebouwing lijkt het onderzoeksgebied in samenhang met de directe omgeving geschikt als leefgebied voor één of enkele algemene gebouwenbewonende vleermuissoorten. Hun aanwezigheid moet derhalve als *mogelijk* worden beoordeeld. Het verbouwde herenhuis lijkt door de aanwezigheid van een voor vleermuizen toegankelijk dakbeschot en mogelijk ook spouw geschikt als zomer- en/of winterverblijf voor gebouwenbewonende vleermuizen, waarbij met name aan Gewone dwergvleermuis moet worden gedacht. De loodsen en het eigentijds kantoorpand daarentegen zijn voor vleermuizen nauwelijks geschikt. Holle bomen zijn in het onderzoeksgebied niet aanwezig, zodat de aanwezigheid van zomer- of winterverblijven van boombewonende vleermuizen uitgesloten is. Door het vrijwel ontbreken van opgaande beplanting is het onderzoeksgebied nauwelijks geschikt als voedselgebied voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

In *Zoogdieren van Limburg* wordt voor het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 1994-2007 naast meerdere algemene soorten de aanwezigheid van zeven strenger beschermde zoogdiersoorten genoemd, te weten Eekhoorn, Steenmarter, Damhert, Wild zwijn (alle categorie 2: beschermde soorten), Waterspitsmuis, Bever en Das (alle categorie 3: streng beschermde soorten). Het Natuurloket noemt voor het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen voor de periode 2000-2010 de aanwezigheid van drie of vier strenger beschermde zoogdiersoorten. Het is aannemelijk dat het hier gaat om Eekhoorn, Bever, Steenmarter en Das; van al deze soorten zijn recente waarnemingen beschikbaar uit het betreffende kilometerhok (bron: www.waarneming.nl).

Informatie over de aanwezigheid en het terreingebruik van strenger beschermde zoogdiersoorten in het onderzoeksgebied is niet beschikbaar. De Steenmarter huist vaak in gebouwen en dergelijke, maar de in het plangebied aanwezige bebouwing is door het ontbreken van geschikte toegangswegen niet voor Steenmarters toegankelijk. Door het vrijwel geheel ontbreken van beplanting of rommelhoekjes vormt het onderzoeksgebied ook geen geschikt voedselgebied voor de Steenmarter, zodat een duurzame aanwezigheid van deze soort niet aan de orde is. Een duurzame aanwezigheid van Eekhoorn, Bever, Das en eventueel andere strenger beschermde soorten kan gezien het ontbreken van geschikt leefgebied en de ligging in de bebouwde kom van Maasniel eveneens uitgesloten worden geacht.

4.2.2 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied twee vogelsoorten (alle categorie 3: streng beschermde soorten) waargenomen, namelijk Winterkoning en Merel. Beide soorten komen in Nederland en Limburg algemeen voor soorten en zijn hier niet in hun voorkomen bedreigd. Soorten met jaarrond beschermde nesten of nestellocaties zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Voor beide waargenomen soorten is in het onderzoeksgebied geschikte broedgelegenheid aanwezig en het is aannemelijk dat ze in het onderzoeksgebied of in de directe omgeving daarvan tot broeden komen.

Tijdens het provinciaal broedvogelonderzoek in 2011, waarbij alleen minder algemene en zeldzame soorten worden onderzocht, is het onderzoeksgebied niet onderzocht. Elders in het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen zijn dat jaar 35 soorten broedvogels aangetroffen, waaronder twee soorten met jaarrond beschermde nesten of nestplaatsen, te weten Gierzwaluw en Huismus. Ten aanzien van soorten met jaarrond beschermde nesten of nestplaatsen zijn volgens de gegevens in de *Avifauna van Limburg* (Hustings *et al.*, 2006) in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 1992-2004 nog acht andere

broedvogelsoorten met jaarrond beschermde nesten of nestplaatsen aangetroffen: Sperwer, Buizerd, Boomvalk, Slechtvalk, Kerkuil, Steenuil, Ransuil en Grote gele kwikstaart.

Het onderzoeksgebied vormt een mogelijk broedgebied voor één of enkele algemene vogelsoorten, met name diverse stad- en parkvogels. Ten aanzien van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten kan worden gesteld dat de het onderzoeksgebied geschikt lijkt als broedgebied voor Huismus en Gierzwaluw. Beide soorten nestelen in allerlei bebouwing, met name onder dakpannen en in kieren en gaten in muren. Het verbouwde herenhuis lijkt voor beide soorten geschikte nestlocaties te bevatten, terwijl in de directe omgeving ook aan de verdere biotoop-eisen voor beide soorten voldaan lijkt. De aanwezigheid van Huismus en Gierzwaluw moet hier derhalve als *mogelijk* wordt beoordeeld. Slechtvalk, Steenuil, Kerkuil en Grote gele kwikstaart zijn eveneens gebouwenbewonende soorten, maar nesten van deze soorten zijn door het ontbreken van geschikte nestlocaties en geschikt leefgebied niet in het onderzoeksgebied te verwachten. Sperwer, Buizerd, Boomvalk en Ransuil maken hun nesten in opgaand geboomte en dergelijke; ook deze soorten zijn door het ontbreken van geschikte leefgebied niet in het onderzoeksgebied te verwachten.

4.2.3 Amfibieën, reptielen, vissen

Amfibieën

Volgens de landelijke verspreidingsgegevens van RAVON (Van Delft *et al.*, 2013) zijn in de periode 2003-2012 naast enkele algemenere soorten twee strenger beschermde amfibieënsoorten vastgesteld in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen, namelijk Alpenwatersalamander (categorie 2: beschermde soort) en Kamsalamander (categorie 3: streng beschermde soort). Bij het Natuurloket is voor het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen voor de periode 2004-2014 één strenger beschermde amfibieënsoort bekend. Dit betreft ongetwijfeld de Alpenwatersalamander, waarvan enkele recente waarnemingen beschikbaar zijn (bron: www.waarneming.nl). Een duurzame aanwezigheid van deze of andere amfibieënsoorten in het onderzoeksgebied is gezien het ontbreken van geschikt leefgebied uitgesloten.

Reptielen

De verspreidingsgegevens van RAVON geven voor het betreffende uurhok twee reptielensoorten, namelijk Hazelworm (categorie 3: streng beschermde soort) en Levendbarende hagedis (categorie 2: beschermde soort). Bij het Natuurloket is voor het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen één beschermde reptielensoort bekend. Het is onbekend welke soort dit betreft. Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied komen in het onderzoeksgebied geen reptielen voor.

Vissen

De verspreidingsgegevens van RAVON vermelden voor het betreffende uurhok maar liefst zeven wettelijk beschermde vissoorten, namelijk Beekdonderpad, Beekprik, Bittervoorn, Elrits (alle categorie 3: streng beschermde soorten), Kleine modderkruiper, Meerval en Rivierdonderpad (alle categorie 2: beschermde soorten). Bij het Natuurloket zijn voor het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen vier wettelijk beschermde vissoorten bekend. Het is onbekend welke soorten dit betreft. Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied komen deze of andere vissoorten zeker niet in het onderzoeksgebied voor.

4.2.4 Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Dagvlinders

Volgens het *Waarnemingenverslag 2007 dagvlinders, libellen en sprinkhanen* (EIS-Nederland *et al.*, *s.a.*) is in de periode 1999-2006 één wettelijk beschermde dagvlindersoort vastgesteld in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen, namelijk het Donker pimpernelblauwtje (categorie 3: streng beschermde soort). Bij het Natuurloket zijn voor de periode 2004-2014 uit het betreffende kilometerhok geen wettelijk beschermde dagvlindersoorten bekend. Een duurzame aanwezigheid van het Donker pimpernelblauwtje of eventueel andere strenger beschermde dagvlindersoorten kan op basis van hun ecologie en verspreiding uitgesloten worden geacht.

Libellen

In de periode 1999-2006 zijn er volgens voornoemd *Waarnemingenverslag* géén wettelijk beschermde libellensoorten aangetroffen in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen. Het Natuurloket noemt voor het betreffende kilometerhok evenmin wettelijk beschermde libellensoorten. Een duurzame aanwezigheid van wettelijk beschermde libellensoorten kan op basis van hun ecologie en verspreiding uitgesloten worden geacht.

Overige soortgroepen

Ten aanzien van de 'overige soortgroepen' (kevers, kreeftachtigen, tweekleppigen) zijn bij het Natuurloket géén strenger beschermde soorten bekend voor het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen. De aanwezigheid in het onderzoeksgebied van strenger beschermde vertegenwoordigers van deze 'overige soortgroepen' is op grond van hun verspreiding en ecologie (Janssen & Schaminée, 2008) uitgesloten.

4.3 Conclusies op basis van veld- en literatuuronderzoek

Aan de hand van de resultaten van het veldbezoek en de gegevens uit de geraadpleegde literatuur kunnen de volgende conclusies worden getrokken aangaande het voorkomen van beschermde flora en fauna in het onderzoeksgebied:

1. Bijzondere natuurwaarden zijn tijdens het veldbezoek niet in het onderzoeksgebied aangetroffen. Gezien de inrichting van het gebied en de ligging in de bebouwde kom zijn bijzondere natuurwaarden hier ook niet te verwachten.
2. Ten aanzien van strenger beschermde flora en fauna valt in het onderzoeksgebied te rekenen met de *mogelijke* aanwezigheid van één of enkele algemene vleermuissoorten en één of enkele aantal algemene broedvogelsoorten waaronder twee soorten met jaarrond beschermde nesten of nestellocaties, te weten Huismus en Gierzwaluw.
3. Wettelijk strenger beschermde (tabel 2 en 3) soorten planten, grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en 'overige ongewervelden' komen in het onderzoeksgebied niet voor.

Voor niet beschermde soorten en algemene soorten (categorie 1) is slechts de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet van toepassing (zie hoofdstuk 2). De effecten van de voorgenomen ingreep op (streng) beschermde soorten, voor zover relevant voor het onderzoeksgebied, worden in hoofdstuk 5 globaal beoordeeld.

5 Globale effectbeoordeling i.r.t. de Flora- en faunawet

Op basis van de conclusies uit hoofdstuk 4 kan worden gesteld, dat bij de voorgenomen ontwikkeling op het terrein Julianalaan 15 rekening gehouden dient te worden met de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde zoogdieren en vogels. Voor deze soorten wordt in dit hoofdstuk op globale wijze beschreven of de voorgenomen ingreep leidt tot overtreding van verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet (zie paragraaf 2.2).

5.1 Zoogdieren - vleermuizen

Het onderzoeksgebied vormt mogelijk onderdeel van het leefgebied voor meerdere soorten vleermuizen (alle categorie 3: streng beschermd). Van deze soorten zijn de vaste verblijfplaats en het essentiële leefgebied (foerageergebied en de routes daar naartoe) beschermd via de Flora- en faunawet.

Vaste verblijfplaatsen zijn mogelijk aanwezig in het onderzoeksgebied. Met name het monumentale kantoorpand lijkt toegankelijk dakbeschot te hebben. Het nieuwere gebouwdeel aan de westzijde en de loodsen aan de achterzijde lijken nauwelijks geschikt voor vleermuizen. In verband met de voorgenomen verbouwingwerkzaamheden aan de (voormalige) kantoorgedeeltes (denk daarbij ook aan het na-isoleren van de panden) zijn mogelijk vaste verblijfplaatsen in het geding. Daarom dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van vleermuizen in de aanwezige gebouwen. Indien een vaste verblijfplaats wordt aangetroffen, dan dient allereerst nagegaan te worden in hoeverre de verblijfplaats wordt beïnvloed door de werkzaamheden aan het pand. Mocht de vaste verblijfplaats niet behouden kunnen blijven, of niet zonder verstoring behouden kunnen blijven, dan ontstaat overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet (zie paragraaf 2.2) en is een ontheffing op basis van artikel 75 van de wet noodzakelijk in combinatie met het uitvoeren van mitigerende en/of compenserende maatregelen ten aanzien van de aangetroffen vleermuizen.

Door het vrijwel ontbreken van opgaande beplantingen kan in het onderzoeksgebied niet gesproken worden van essentieel leefgebied van vleermuissoorten. De voorgenomen ingreep leidt hier niet tot overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet voor vernietiging of verstoring van leefgebied.

5.2 Vogels

Diverse vogelsoorten (alle categorie 3: streng beschermd) kunnen tot broeden komen in het onderzoeksgebied. De nesten van de meeste mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomende vogels zijn slechts beschermd vanaf het moment van de bouw van het nest tot en met het moment van uitvliegen van de jongen. Om zorgvuldig handelen te kunnen garanderen gelden de onderstaande maatregelen. Een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet is in dat geval niet noodzakelijk.

- Om te voorkomen dat eventueel nesten van broedende vogels worden verstoord en vernietigd (overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet), dienen (rooi- en sloop)werkzaamheden in het onderzoeksgebied buiten het globale broedseizoen (ca. 15 maart - 15 juli) plaats te vinden. Afhankelijk van de weersomstandigheden komen diverse vogelsoorten buiten het broedseizoen al of nog tot broeden (2de of 3de legsel). Ook dan zijn aangetroffen broedgevallen beschermd.

- Om zeker te zijn, dat de werkzaamheden in het onderzoeksgebied zonder problemen kunnen doorgaan, dient het onderzoeksgebied minimaal één week voor aanvang van de werkzaamheden door een ecooloog/bioloog te worden nagelopen op de aanwezigheid van broedlocaties van in het onderzoeksgebied voorkomende vogels. Deze controle dient in ieder geval bij werkzaamheden in het globale broedseizoen te worden uitgevoerd en wordt ten zeerste aangeraden bij werkzaamheden in de periode van 15 juli tot en met eind september en afhankelijk van de te verwachten soorten in de periode januari tot 15 maart. Daarbuiten zijn de weersomstandigheden bepalend voor de mogelijkheid tot het aantreffen van broedgevallen.
- Indien broedgevallen worden aangetroffen, dan dienen in een voor de soort specifieke zone rond het nest geen werkzaamheden te worden uitgevoerd. De gunstige staat van instandhouding van de lokale populaties van de in en om het onderzoeksgebied broedende vogelsoorten komt zodoende niet in gevaar.

In het onderzoeksgebied komen mogelijk nestlocaties voor van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, te weten nestlocaties van Huismus en Gierzwaluw. Indien werkzaamheden zijn gepland aan dak- en gootconstructies en dakranden, dan dient nagegaan te worden of zich op die locaties nesten bevinden van de betreffende soorten. Daartoe dient nader onderzoek uitgevoerd te worden in het broedseizoen. Mocht een nestlocatie aangetroffen worden, dan dient nagegaan te worden of de nestlocatie op de huidige locatie behouden kan worden. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan dienen alternatieve nestlocaties in voldoende mate in de omgeving aanwezig te zijn, of dienen deze aangeboden te worden door het ophangen van nestkasten en het creëren van een duurzame oplossing in nieuwe situatie. In dat geval is geen ontheffing op basis van de Flora- en faunawet noodzakelijk, omdat voorkomen wordt dat overtreding van artikel 11 plaats vindt.

5.3 Eindconclusie en vervolgtraject in relatie tot de Flora- en faunawet

Eindconclusie

Op basis van de conclusies uit paragraaf 4.3 en op basis van de effectbeoordeling voor de relevante soorten uit voorgaande paragrafen kan een aantal conclusies worden getrokken:

- In verband met de voorgenomen ingreep is het noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen/nestlocaties van vleermuizen, Huismus en Gierzwaluw. De aanwezigheid van deze verblijfplaatsen/nestlocaties kan leiden tot de noodzaak van het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen en de noodzaak van het aanvragen van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet.
- Bij uitvoering van de werkzaamheden dient buiten het broedseizoen gewerkt te worden. Het broedseizoen duurt globaal van 15 maart tot en met 15 juli.

De eindconclusie is, dat de herinrichting van het onderzoeksgebied kan doorgaan, mogelijk aangevuld met enkele noodzakelijke mitigerende en compenserende maatregelen en een ontheffing op basis van artikel 75 uit de Flora- en faunawet.

Vervolgtraject

Op basis van de hiervoor benoemde conclusies ontstaat een vervolgtraject dat op bondige wijze hieronder is weergegeven. Wanneer dit traject gevolgd wordt, dan wordt voldaan aan de zorgplicht uit de Flora- en faunawet en de gedragscodes ten aanzien van de omgang met flora en fauna bij ruimtelijke ontwikkelingen.

- In de periode mei tot en met september 2016 dient een vleermuisonderzoek uitgevoerd te worden conform het meest recente vleermuisprotocol, gericht op de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen en zo ja waar en welke type verblijfplaats aanwezig is;
- Gedurende het broedseizoen in 2016 wordt onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van nestlocaties van Huismus en Gierzwaluw;
- In zomer 2016 op basis van eerste resultaten vleermuiskasten, huismuskasten en/of gierzwaluwkasten ophangen in nabije omgeving;
- Zo nodig in najaar van 2016 aanvragen ontheffing op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet (periode tussen indienen en verlenen ontheffing betreft ca. 16 weken);
- Herfst/winter 2016 nemen aanvullende mitigerende en/of compenserende maatregelen.
- Start werkzaamheden afhankelijk van resultaten onderzoeken uit 2016 in 2016 of aanvang 2017.

Literatuurlijst

Delft, J. van, A. de Bruin & P. Frigge, 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON 15(5): 119-132.

EIS-Nederland, De Vlinderstichting & Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, s.a. Waarnemingenverslag 2007. Dagvlinders, Libellen en Sprinkhanen.

Huizenga, C.E., R.W. Akkermans, J.C. Buys, J. van der Coelen, H. Morelissen L.S.G.M. Verheggen, 2010. Zoogdieren van Limburg. Verspreiding en ecologie in de periode 1980-2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Hustings, F., J. van der Coelen, B. van Noorden, R. Schols & P. Voskamp, 2006. Avifauna van Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2008. Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. Tweede sterk herziene druk. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Natuurloket, 2014. Beknopte eenmalige levering uit de NDFD voor kilometerhok 198-356, d.d. 14 november 2014.

www.natuurgegevensprovincielimburg.nl (verspreidingsgegevens vaatplanten en broedvogels)
www.waarneming.nl (flora- en faunawaarnemingen)

Bijlage 1: Lijst van bij het veldbezoek aangetroffen soorten

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Planten			
Bijvoet	<i>Artemisia vulgaris</i>	Gewoon biggenkruid	<i>Hypochaeris radicata</i>
Kleine veldkers	<i>Cardamine hirsuta</i>	Jakobskruiskruid	<i>Jacobaea vulgaris</i>
Stinkende gouwe	<i>Chelidonium majus</i>	Akkerkool	<i>Lapsana communis</i>
Akkerdistel	<i>Cirsium arvense</i>	Smalle weegbree	<i>Plantago lanceolata</i>
Speerdistel	<i>Cirsium vulgare</i>	Grote weegbree	<i>Plantago major</i>
Canadese fijnstraal	<i>Conyza canadensis</i>	Straatgras	<i>Poa annua</i>
Klein streepzaad	<i>Crepis capillaris</i>	Liggende vetmuur	<i>Sagina procumbens</i>
Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	Boswilg	<i>Salix caprea</i>
Straatliefdegras	<i>Eragrostis pilosa</i>	Bezemkruiskruid	<i>Senecio inaequidens</i>
Kaal knopkruid	<i>Galinsoga parviflora</i>	Gewone melkdistel	<i>Sonchus oleraceus</i>
Kleine ooievaarsbek	<i>Geranium pusillum</i>	Paardenbloem	<i>Taraxacum officinale</i>
Geel nagelkruid	<i>Geum urbanum</i>	Klein hoefblad	<i>Tussilago farfara</i>
Bleekgele droogbloem	<i>Gnaphalium luteo-album</i>	Grote brandnetel	<i>Urtica dioica</i>
Klimop	<i>Hedera helix</i>	wikke sp.	<i>Vicia sp.</i>
Oranje havikskruid	<i>Hieracium aurantiacum</i>		
Vogels			
Winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Merel	<i>Turdus merula</i>

